

27.4.2018

Sosiaali- ja terveystoimialan yksiköille

PÄIHDEHUOLLON LAITOSHOIDON ASIAKASMAKSUT, NIITÄ KOSKEVA PÄÄTÖKSENTEKO JA LASKUTTAMINEN

Voimassa	1.1.2018 - 31.12.2019
Kumoo	Päihdehuollon asiakasmaksut, niitä koskeva päätöksenteko ja laskuttaminen PYSY070, 7.3.2018
Asiasanat	päihdehuolto, asiakasmaksut, päätöksenteko

SISÄLLYSLUETTELO

1	Asiakkaalta perittävät maksut ja päätöksenteko	2
	Maksun perusteet	2
	Laitushoito	2
	Päätätjä	2
	Päätökset	3
2	Asiakasmaksujen laskutus	4
	Laskutettavat hoitopäivät	4
	Asiakasmaksujen laskutus	4
	Asiakkaan tulojen, korvausten tai saamisten periminen	4
	Asiakasmaksun periminen keskeytyneestä hoidosta	5
	Maksun palauttaminen asiakkaalle hoidon keskeytymisen johdosta	5
3	Virheellisten päätösten oikaiseminen sekä liikaa laskutettujen maksujen palauttaminen asiakkaalle tai lisälaskutus asiakkaalta	5
4	Neuvonta	6
	Viitteet	6

27.4.2018

1 Asiakkaalta perittävät maksut ja päätöksenteko

Maksun perusteet

Asiakasmaksut perustuvat asiakasmaksulain ja -asetuksen säännöksiin, sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksiin sekä toimialajohtajan päätöksiin.

Laitoshoidossa puitesopimuskumppaneiden ja muiden palvelujen tuottajien hoitovuorokausimaksu muodostuu Sosiaali- ja terveystoimialan maksamasta kuntaosuudesta ja asiakkaan maksamasta asiakasmaksusta.

Asiakasmaksun enimmäismäärän päättää Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja. Asiakkaan maksukyky tulee selvittää hyvissä ajoin ennen laitoshoidon alkamista.

Laitoshoito 1.1.2018 lukien **ympäri vuorokautisessa lyhytaikaisessa laitoshoidossa** maksu on **38, 80 euroa hoitopäivältä. Pelkästään** päivä- tai yöhoidossa maksu on **17,90 euroa** vuorokaudessa.

Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään 17,90 euroa hoitopäivältä.

Edellä mainitut maksut sisältyvät asiakkaan **maksukattoon**. Maksukatto on 683 euroa vuodesta 2018 lukien.

Päätätjä Maksun määrääminen

Asiakkaan sijoittamisesta laitoshoitopalveluihin ja palvelun antamisesta päättää **sosiaalityöntekijä, sosiaaliterapeutti tai sosiaaliohjaaja osastossa annettujen ohjeiden mukaisesti**.

Päihdehuollon palveluissa oleville henkilöille jätetään käyttövaraa seuraavasti:

- lyhytaikainen laitoshoito: 20 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 141,80 euroa/kk, (Sosiaalilautakunta 5.5.2009, § 128)
- Huume- ja lääkevieroitushoidossa asiakkaalle ei jätetä käyttövaraa. Kuitenkin pitkässä, yli kaksi viikkoa jatkuvassa vieroitushoidossa oleville asiakkaille jätetään käyttövaraa kahden viikon ylittävältä ajalta 20 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 141,80 euroa/kk.

27.4.2018

Pääperiaate on, että päihdehuollon palvelut ovat asiakkaalle maksullisia. Asiakkaan maksukyky selvitetään ennen hoidon alkamista tai viimeistään hoidon aikana. Maksukyky tulee aina selvittää ennen laitostuntoutuksen alkamista ja niin perusteellisesti, että asiakasmaksu voidaan määritellä todellista maksukykyä vastaavaksi jo ensimmäisessä päätöksessä. Näin vältetään takautuvat oikaisut.

Ulosmittaus otetaan huomioon tuloista vähennettävänä menona 1.1.2018 lukien asiakkaan tai hänen edunvalvojansa ilmoituksesta (Sosiaali- ja terveyslautakunta 28.11.2017, § 6), liitteeksi tulee toimittaa ulosottoviraston ulosottopäätös.

Asiakasmaksulain perusteella maksua on mahdollisuus alentaa tai myöntää hoito kokonaan maksutta, mikäli maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Maksun alentamisesta päättää asiakasmaksupäällikkö.

Päätökset Maksua määrättäessä on tehtävä seuraavat päätökset (suluissa asiakastietojärjestelmässä käytetty lyhennys):

sijoituspäätös (SIPÄ),
palvelumaksun määrittely (PALMA, määritellään asiakkaan tulot ja menot) ja
asiakasmaksulain 11 §:n mukainen päätös maksun alentamisesta tai sen perimättä jättämisestä (PALMA -> PÄÄT), jos asiakas esittää tarvittavat perusteet.
Asiakkaan/perheen sijoituspäätös tulee tehdä aina ennen hoidon alkamista ja asiakasmaksupäätös viimeistään hoidon alussa.
Perhesijoituksesta tehdään yksi yhteinen päätös, johon päätöksen tekijä liittyy hoitoon lähtevät perheenjäsenet. Jokaisesta perheenjäsenestä peritään erillinen asiakasmaksu.

Laitoshoidon (päih6 1 ja päih6 3) sijoituspäätöksen hyväksymisen jälkeen tehdään aina asiakasmaksupäätös.

Pelkkä maininta asiakasmaksusta sijoituspäätöksessä ei siis riitä. Maksupäätöksen laskelmasta tulee selkeästi käydä ilmi, mikä on asiakasmaksun määrä.

Asiakasmaksuja ei myönnetä toimeentulotukena.

Laitoshoidon osalta asiakasmaksu voidaan asiakasmaksulain 14 §:n nojalla päättää periä myös asiakkaalle myöhemmin tulevista etuuksista, jotka koskevat laitoshoidon aikaa.

2 Asiakasmaksujen laskutus

Laskutettavat hoitopäivät

Asiakasmaksu laskutetaan lyhytaikaisesta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta sekä tulopäivältä että lähtöpäivältä.

Lyhytaikaisesta laitoshoidosta hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei saa periä maksua siltä päivältä, jolloin siirtyminen tapahtuu.

Jos asiakas siirtyy laitoshoidosta muuhun sosiaalipalveluun, josta peritään asiakasmaksu (esimerkiksi laitoshoidosta palveluasumiseen tai kotihoitoon), laitoshoidosta peritään maksu lähtöpäivältä, ja myös palvelusta, johon asiakas siirtyy (esim. palveluasuminen tai kotihoito) peritään maksu siirtymispäivältä.

Asiakasmaksujen laskutus

Asiakasmaksut perustuvat asiakasmaksulain ja -asetuksen säännöksiin. **Asiakasmaksulain 17 §:n mukaisesti asiakasmaksu on ulosottokelpoinen ilman erillistä tuomiota tai päätöstä.** Tätä seikkaa on syytä korostaa asiakkaalle laskua annettaessa.

Asiakkaan tulojen, korvausten tai saamisten periminen

Asiaksmaksulain 14 §:n mukaan kunnalla on oikeus periä ja nostaa asiakkaalle tulevat eläkkeet, elinkorot, elatusavut, avustukset ja muut jatkuvat tai kertakaikkiset tulot hänelle järjestämänsä laitoshoidon, -huollon tai perhehoidon korvaukseksi.

Jos kunta on ilmoittanut edellä tarkoitetun tulon, korvauksen tai saamisen suorittajalle vähintään kaksi viikkoa ennen, ettei suoritusta saa maksaa asianomaiselle itselleen, suoritus voi laillisesti tapahtua vain kunnalle. Tämä mahdollisuus tulisi aina ottaa huomioon niissä tapauksissa, joissa päihdehuollon asiakkaalla tiedetään olevan tuloja, mutta häneltä ei saada asiakasmaksuja perityiksi normaalissa järjestyksessä.

Edellä esitetty asiakasmaksulain 14 §:n mukaan kunnalle annettu oikeus nostaa asiakkaalle tulevat tulot on rajattu vain laitos- ja perhehoidosta perittäviin maksuihin.

27.4.2018

Asiakasmaksun periminen keskeytyneestä hoidosta

Lyhytaikaisesta hoidosta asiakasmaksua saa periä ainoastaan siitä palvelusta, jonka asiakas tosiasiallisesti saa. Näin ollen päihdehuollon laitoshoidon asiakkailta voi periä asiakasmaksun niiltä hoitopäiviltä, jotka he ovat olleet hoidossa (tulopäivältä, lähtöpäivältä ja niiden välissä olevilta päiviltä).

Päihdehuollon lyhytaikaisessa laitoshoidossa kuntoutukseen kuuluu myös hoitopäiviä, jolloin asiakas on laitoksen ulkopuolella harjoittelemassa itsenäisesti päihteetöntä elämää. Näidenkin päivien aikana laitos pitää kyseiselle asiakkaalle varattuna hoitopaikan, eikä sille sijoiteta muuta asiakasta. Kyseisiltä päiviltä asiakkaalta peritään maksu laitoshoidosta, eli maksu peritään laitoksesta uloskirjoitukseen asti.

Jos asiakas poistunut hoitopaikasta kesken hoitojakson ennen kuin hän on maksanut hoidostaan tai saanut laskun, lasku on lähetettävä asiakkaalle postitse. Mikäli asiakkaalla ei ole vakituista osoitetta, lasku lähetetään sijoituspäätöksen tehneelle sosiaalityöntekijälle huomautuksin, että asiakas poistui kesken hoidon eikä saanut laskua mukaansa.

Maksun palauttaminen asiakkaalle hoidon keskeytymisen johdosta

Mikäli asiakas on maksanut hoidostaan etukäteen, ja hän keskeyttää hoitonsa, liikaa maksettu asiakasmaksu palautetaan asiakkaalle.

Maksun palautus edellyttää sosiaalityöntekijän ja/tai hoitaneen yksikön antamaa ilmoitusta hoidon keskeytyksestä (hoidon päättymispäivä) sekä asiakkaan pankkitilin numerosta.

3 Virheellisten päätösten oikaiseminen sekä liikaa laskutettujen maksujen palauttaminen asiakkaalle tai lisälaskutus asiakkaalta

Asiakasmaksupäätöksessä tai laskussa todettu virhe on aina korjattava välittömästi.

Jos virheellinen maksu on johtunut siitä, että asiakas on antanut virheellisiä tietoja tai jättänyt ilmoittamatta osan tiedoista, maksu oikaistaan takautuvasti enintään vuoden ajalta (asiakasmaksuasetuksen 31 §). Maksujen palautus asiakkaalle tai lisäveloitus asiakkaalta suoritetaan samalta ajalta.

27.4.2018

Jos päätöksessä oleva virhe johtuu työntekijän virheestä, menetellään seuraavasti:

Jos maksu on ollut liian pieni johtuen työntekijän virheestä, maksu oikaistaan uudella päätöksellä, eikä asiakkaalta laskuteta takautuvasti lisää.

Jos maksu on ollut liian suuri, liikaa perityt suoritukset palautetaan asiakkaalle kahdella eri perusteella:

1. Jos **päätöksen peruste** on virheellinen, palautetaan asiakkaalle hänen liikaa maksamansa määrä kokonaan enintään maksuunpanovuoden ja viiden sitä edeltävän vuoden ajalta (esim. maksupäätökseen on otettu mukaan sellaisten henkilöiden tuloja, joita ei kuulu ottaa mukaan). Uusi päätös tehdään välittömästi.
2. **Työntekijän tallennusvirheestä** tai huolimattomuusvirheestä johtuva liikaa peritty maksu palautetaan asiakkaalle enintään maksuunpanovuoden ja viiden sitä edeltävän vuoden ajalta. Uusi päätös tehdään välittömästi.

4 Neuvonta

Asiakkaiden neuvonta maksuasioissa kuuluu palvelun antaneelle toimintayksikölle.

Perintätoimenpiteitä ja asiakkaan maksuaikataulua koskevissa asioissa neuvoo taloushallintopalvelun (Talpa) laskutus (puh. 310 25310).

Viitteet

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/92 (lyh. asiakasmaksulaki tai AML)

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 912/92 (lyh. asiakasmaksuasetus) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen
Sosiaalilautakunnan päätös 5.5.2009, § 128 päihdehuollon palveluissa olevan asiakkaan vähimmäiskäyttövaran tarkistamisesta 1.6.2009 lukien

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 13.2.2018, § 34 sosiaali- ja terveystoimen asiakkailta perittävien maksujen tarkistamisesta 1.1.2018 alkaen sekä maksujen tarkistus oikeuden delegoinnista päättämisestä

Lisätietoja

Psykososiaalisen työn päällikkö puh. 310 42970
Asiakasmaksupäällikkö puh. 310 43604
Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@hel.fi

27.4.2018

JUHA JOLKKONEN
toimialajohtaja

TIINA MÄKI
hallintojohtaja